

НААН України, оскільки на неї впливають дуже багато факторів, які тільки частково залежать від людей. Це дослідження ґрунтів і травостою на них в залежності від висоти над рівнем, моря. Експозиції схилів і травостою на них при однакових типах ґрунтів. Дослідження поживності природних кормових угідь в залежності від кількості опадів і тому подібне.

Казьмірук Лариса
канд. с-г. наук, доцент
Вінницький національний аграрний університет
Вінниця, Україна

КОНСТИТУЦІОНАЛЬНА ОЦІНКА ПРИ ДОБОРІ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

Вдосконалення порід худоби потребує добору за напрямком продуктивності корів з врахуванням їх використання [1]. Інтенсифікація молочного скотарства зумовлює селекціонерів до нових вимог ведення галузі [2]. Використання основних технологічних ознак: молочний тип, пристосованість до сучасних технологій утримання, використання в годівлі нормованих повнораціонних кормів та інші господарсько-біологічні особливості тварин є перспективним у галузі молочного скотарства [3].

Виведення найбільш придатних для розведення тварин є актуальним питанням з врахуванням конкретних господарських умов і напряму спеціалізації. Молочний тип корів найбільш ефективно використовує поживні речовини кормів на виробництво молока. Тому, використання конституціональної оцінки при доборі корів української червоно-рябої молочної породи за типом конституції дозволяє вести цілеспрямовану селекцію на певну ознаку ц конкретному стаді [4].

Актуальним при доборі корів української червоно-рябої молочної породи є оцінка їх за типами конституції. Об'єктом дослідження було 40 корів української червоно-рябої молочної породи. Предметом досліджень : екстер'єр, конституція, жива маса, молочна продуктивність корів української червоно-рябої молочної породи.

Методи досліджень: зоотехнічної та варіаційної систематики. Обстеження корів проведено за промірами: висота в холці, коса довжина тулуба, обхват грудей за лопатками. За масометричним коефіцієнтом (ММК) визначені такі типи конституції: щільний, проміжний та рихлий.

Результати досліджень. Важливим елементом досліджень розподілу корів української червоно-рябої молочної породи було визначення параметрів конституційних типів. За показниками відхилень від середньої арифметичної 4δ (середнє квадратичне відхилення) корів розподілили на щільний, проміжний та рихлий типи конституції. Обчислення параметрів конституційних типів показали, що до щільного типу виділено корів з масометричним коефіцієнтом більше 121,6, до проміжного – у межах 113,2-121,5 та рихлого – менше 113,1.

Розподіл корів української червоно-рябої молочної породи за конституційним типом показав, що найбільше корів проміжного типу 42,5%. Корів-первісток проміжного

типу в умовах даного стада можна використати для виробничої групи. Доцільно використовувати тільки за щільним типом конституції при підборі бугаїв-плідників до корів виробничої групи. Нащадки при такому підборі у переважній більшості будуть наслідувати щільний тип конституції, що приведе до збільшення кількості щільного типу корів від 22,5% до необхідної кількості корів племінного ядра (не менше 50%). У результаті цього відбудеться консолідація щільного типу корів у даній популяції. Відносно рихлого типу, то раціонально даний тип конституції використовувати для промислового схрещування з бугаями-плідниками спеціалізованого м'ясного напрямку продуктивності.

За показниками висоти в холці та косою довжиною тулуба корів української червоно-рябої молочної породи за різних типів конституції вірогідної різниці не встановлено. За показниками обхвату грудей за лопатками корови щільного типу були вірогідно об'ємними у порівнянні з проміжним та рихлим типами. Відповідно щільний тип конституції корів української червоно-рябої молочної породи мали живу масу найбільшу (591,3 кг), що вірогідно у порівнянні із проміжним та рихлим типами.

У ринкових умовах ведення сільськогосподарського виробництва є оцінка його економічної ефективності. Підвищення економічної ефективності дозволяє не тільки розширювати виробництво, але і удосконалювати складові елементи технології: селекцію, годівлю, механізацію трудомістких процесів. У першу чергу підвищення економічної ефективності виробництва молока вирішується шляхом створення стада з високою молочною продуктивністю, міцною конституцією за напрямком продуктивності.

Реалізованого надоеного молока 78% від корів щільного типу, та отримано виручку 10230,90 грн., а від проміжного – менше на 8,73% та рихлого також менше на 20,05% ніж від тварин з щільним типом конституції. Така перевага у виручці щільного типу конституції в основному за показником реалізованого молока з базисним вмістом жиру. При однакових загальних затратах праці та кормів виробничі затрати були різними. Виробництво молока у корів щільного типу потребувало найбільших затрат 5446 грн., а у проміжного – менше на 2,3%, у рихлого – менше на 5,8%.

Таким чином встановлена перевага щільного типу конституції корів української червоно-рябої молочної породи за вказаними окремими економічними показниками над проміжним та рихлим.

Висновок: Використання масометричного коефіцієнту дозволяє зробити обстеження корів української червоно-рябої молочної породи за типами конституції: щільним, проміжним та рихлим. В оцінюванні конституції корів-первісток даного стада встановлено, що до щільного типу (молочного) виділено 35%, до проміжного (наближеного до молочного) і до рихлого (м'ясного) по 32,5%.

Список використаних джерел

1. Луценко М.М., Іванишин В.В., Смоляр В.І. Перспективні технології виробництва молока. Київ : ВД Академія, 2006. 192 с.
2. Резнікова Н.Л. Консолідованість показників ефективності використання корів. *Вісник аграрної науки*. 2004. № 1. С. 71-73.
3. Хмельничий Л.М., Костюк Л.В. Оцінка худоби при формуванні молочного стада. *Вісник Черкаського інституту АПК*. Черкаси, 2004. Вип. 4. С. 142-146.
4. Пелехатий М.С., Ковальчук Т.І. Екстер'єрно-конституційні особливості корів різних генотипів новостворених українських молочних порід. *Вісник аграрної науки*. 2006. № 6. С. 45-51.